

nela v kotu, gospodinja je stala pred pečjo, in gospodar, ki je ravno iz Ljubljanskega grada domú prišel, je bil poleg vrat. Po overšenem opravilu izidši iz hiše se oziram okoli bajte, in mojim očem se nastavi zahod, pritisnjen k zraven rastečej hruški. Od revšine ganjen do solz, vprašam vodnika: Od kod ta družina živi? Pokaže mi s perstom en koscec tertja rekoč: „To je vse, kar imajo.“ Kako bo ta ubožec, si mislim, hranil številno družino, ki nobenega rokodela ne vé? Kmet sam teško živi. Tisti, ki tako nepremišljena dovoljenja delijo v zakon, ne dajo mu nič iz svoje blagajnice (premoženja.) On je tedej v zločinstvo (hudodelstvo) prisiljen, ker se od zraka živeti ne da. Torej kradejo ti reveži o jeseni pri beli luni: grozdje, fažol, krompir, sadje, in vse, kar se nenazočnim mejašem vzeti zamore. Spomlad popukajo v sadežih odrastlike in jih drugod prodajajo. Tu tičijo in imajo svojo zalego tatinska in večkrat roparska društva, ki hrame po goricah razbijajo, s pepélom, ugljenjem, ali moko opípani tudi premožne hiše napadajo po tolovajsko. Zoper take tatove ne more vlada mejašev braniti, ko bi tudi na vsaki meji nograda žandarja djala. Tako se vlada iz pohlepe, veliko število ljudstva imeti, zamota v zaderge, da ene svojih poglavitnih dolžnost opravljati ne more, deželno ljudstvo namreč zlotvorov (hudodelnikov) varovati. — Zdej se še le v djanju kaže modrost tiste postave, ki ni pripustila brez potrebne ga premoženja v zakon stopiti, in v vinskih goricah se naseliti.

Pete zapovedi potreba se iz rečenega kaže; vendar bi se gori imenovanj naselitvi na enkrat z vratom zakreniti ne smelo, kakor nekteri poglavarji mislijo, ki nektore teh revežev tu in tam iz gorice preganjati dajo. Župan pride, ga prežene enkrat, dvakrat, — tretjikrat se že naveliča in ga puští. Treba je naj prej zamašiti cuzinec, iz katerega to zlo slezi, in potem še le posnažiti jarek. Tak cuzinec so na Dolenskem iz straha od vojašine storjeni prepisi iz očeta na sina. Doleneec je reven, kajti na osmini, in še clo na šestnajstini večkrat velika družina živi, ki od samega domačega pridela nikakor živeti ne more. Oče gleda tedej, da si naj starejega sina doma priderži, ki mu doma dela, dokler on od drugod, ko žbela v košnico, domú živeža nosi. Da mu ga pa k vojašini ne vzemejo, da prepisati na-nj po napotku gosposke. Tako stopi gospodarstvo iz komej 40 lét starega očeta, ki se ga v sercu še neodreče, na 17 ali 18 lét starega sina. Sin se oženi in ta dvoja družina živi kako leto ali dve v miru. Po tem se vname plamen prepíra, sovraža, kletve in bojenice. Uzrokov, ki k temu dajejo povod, jih je zadosti: goreča želja očeta še naprej gospodariti, za majnsi otroke skerbeti, in si kaj boljega privošiti i. t. d. Da je temu tako, vejo dobro komisije, v ktere se starši večkrat s kervavimi glavami pritoževati hodijo. V takih krajih bi tedej kazalo naj starejega sina tudi brez prepisa vojaščine osloboditi. Ta reč zasluži gotovo vso vladno pozornost.

J. Kobe.

Pregled jugoslavenskiga slovstva.

Slovstvo jugoslavensko močno napreduje. Pregled na svitlo dajanih knjig nam to očitno dokazuje. Na polju jugoslavenskim sopet zagledamo:

Bukvica Jugoslavenska srpsko-laškimi črkami, i z barjakom Slavena od A. Stojkovića u Terstu. — Pretres svrhu prvenstva Apostola S. Petra. Troškom mlade družbe jugoslavenske tiskano u Zagrebu. — Poslanica epistula S. Petra Biskupima Pijemonta (Laške) od jugoslavenske družbe u Terstu, i tu tiskano. — Kula Gjurisića i Čardak Aleksića 1847 god. Od Vladike Crnogorskoga, jugoslavenskim srpskim črkami u Beču

tiskano. — Lažni Car Šćepan Mali, Povjestno zbitije 18 vijeka. Pjesmotvorje u 5 činah. Od Vladike Crnogorskoga, sa izvornim pismom od Igumna Mrkojecića kamenopisano. U Jugoslaviji srpskim črkami izdao A. Stojković u Terstu.

Novičar iz Krajskiga.

Ravno zdaj se preklada leseni tlak (flašter) na Dunajskih ulicah v Ljubljani; okoli 170 štirjaških sežnjev ga je že preloženiga. V letu 1844 je pervikrat na ti cesti v Ljubljani g. Withalm leseni tlak z namočnimi 7 palcov visocimi, okroglimi hrastovimi količki razne debelosti položil, ki je brez popravljanja (tedaj čisto brez stroškov) terpel 6 let in pol. Taka dolga terpežnost na ti cesti, ktera med vsimi v Ljubljani pod teškimi vozovi vsak dan nar več terpi, je brez hvalnih besed nar očitniši dokaz stanovitosti tega tlaka. Res je scer, da je bil poslednji čas že zlo izvožen in jamičast — ali če pomislimo, da je čez 6 let brez poprave terpel, ko se je mogel poprejšni kamnitni z mnogimi stroški vsako leto popravljati in je vunder še pri vsem tem le malo časa dober bil, nam to očevidno spričuje dobroto Withalmoviga tlaka, kteriga štirjaški sežen je z vravnanjem ceste in v vsim skupej pervikrat 8 gold. veljal. Za preklado in popravo tega tlaka v novi stan je dovolil mestni odbor g. Withalmu za štirj. sežen 4 gold. in pa povračilo za potrebne nove količke. Ko se je stari tlak v pričo tukajšne c. k. stavne vradije razderl, se je veselo pokazalo, da le 5. del starih količkov ni za nobeno rabo več, vsi drugi bojo obrnjeni prav dobri, da bo novi tlak spet 5 let brez poprave terpel. C. k. stavna vradija je naznanila to dobro skušnjo Withalmoviga tlaka vikšimu stavnimu vradstvu na Dunaj in ga priporočila za vse tiste kraje, kjer imajo hrastoviga lesa dosti in za ceste pripravniga kamnja manjka. In zares je tudi ministerstvo kupčije in deržavnih stavb ponudbo g. Withalmu na znanje dalo: ali bi ne hotel v Slavonii, kjer je obilo hrastja, za poskušnjo na cesti med Osekam in Diakovaram na 1 ali 2 milj. napravo imenovaniga tlaka prevzeti. Slišali smo, da tudi v Zagrebu in v Gorici se govori od naprave imenovaniga tlaka. — Po željah našiga župana g. dr. Burgerja, da bi se novi mestni magistrat, berž ko je mogoče, vstanovil in svoje opravila prevzel, so se zbrali preteklo sredo mestni odborniki v izredni zbor, in so po županijski postavi Ljublj. mesta volili županoviga namestnika in pa 5 magistratnih svetovavcov. Za županoviga namestnika je bil g. Miha Ambrož (z 20 glasovi med 24) izvoljen, — za magistratne svetovavce pa g. Samasa, g. Ambrož, g. dr. Melcer, g. dr. Ahačić in g. Holcer. In tako je mestna županija z magistratam vred gotova; zdaj še le bo mogla popolnoma začeti delavnost mestniga županijstva.

V Ljubljani je pred nekimi tedni en berač umerl, kteri je — kakor govoriča gré — zraven nekaj srebreniga denarja še za 1000 goldinarjev krajcarjev zapustil. Če tedaj ti 60.000 krajcarjev tehtamo, se nam teža čez 9 centov kaže, in če eniga zraven družiga podolgama položimo, dobimo 5000 čevljev ali 833 sežnjev in 2 čevlja dolgo rajdo, kar blizo daljavo Ljubljane doseže, ker en krajcar en pale v širokosti meri; — če bi se pa ti krajcarji eden na družiga po koncu postavili, bi dobili blizo visokost naših snežnikov; če bi jih po ravnim eniga na družiga gapoložili, bi dobili visokost čez 385 čevljev, to je, visokost Ljubljanskiga grada, ker tako 13 krajc. en pale meri. S temi krajcarji se bi še znal 166 čevljev dolg in 2 in pol čevlja širok tlak narediti, na kterim bi 222 vojakov v 2 versti brez posebne tesnobe stalo. — Po tem prerajtu se nam